

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:

VISSZAKEN:

Félévre . . . 6 kor. — III. Félévre . . . 9 kor. — III.
Negyedévre . . . 3 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Feladv. szerkesztő és fapulaadónos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lamprecht-palota, földszint az udvarban hátul.

A képviselőház részvéte.

Távirati tudósítás nyomán adtunk hirt arról a mélységes gyászról, a mely XIII. Leó pápa halálával a világ összes katolikussait érte. A puritán életü, szolid lelkü egyházfő halála részvéte méltó kifejezésére indította a magyar képviselőházat is, a melynek mai ülésén Apponyi Albert gróf mondott nagy hatású emlékbeszédet.

Apponyi beszéde szóról-szóra a következő:

Történelmi jelentőségű gyászbeszédet kell a t. Háznak bejelentenem, mely a haza polgárainak millióit közelről érinti. Tegnap délután 4 órakor hunyta be örökre szeméit XIII. Leó pápa ő szentsége. Mindenkor megrendítő óra ez, a melyen a katolikus egyház látható feje a földről elköltözik. Száz, meg száz millió ember siratja benne lelki atyját, de az egész világ hívő és hitetlen egyaránt elmerül annak mérlegelésében, hogy mit vesztett. Az elhunyt pápa személyében és ennek találgatásában, hogy mit várhat attól az ismerlentől, a kinek kezébe le fog tétetni a pápaság óriási erkölcsi hatalma. Messzi kell azonban visszanyulnunk a történelem emlékeibe, hogy rákadjuk egy pápára, kinek halálakor ezek az érzelmek oly bensőséggel uralkodtak a lelkeken, mint midőn XIII. Leótól kell mindenkor megválnunk. A katolikus hívők

fájdalommal látják annak a fénynek a letűnését, a melyet egyházukra a nagy férfiú dicsőségteljes sikerekben gazdag kormányzata árasztott. Aggódva érzik annak az erős, biztos vezetésnek elvesztését, a mely nehéz helyzetéből többnyire diadallal tudott kibontakozni. És bár hitük óvja őket attól, hogy az egyház jövőjében kételkedjenek, mégis tudják, hogy emberi bölcsesség is hozzájárul az egyházak mindig környező megróbbaltatások csökkentéséhez, vagy legyőzéséhez. A katolikus egyház gyásza tehát nemcsak formászerű, hanem mély és aggasztó, midőn a legnagyobbak egyikét vesztette el, a kik valaha Szent Péter trónján ültek. De ha a körülmények az egész művelt világ közérzületének azon megnyilvánulásában, a melyek XIII. Leó haláltusáját követték, most pedig halálát körülveszik, úgy azt a sajátosságos tünetényt látjuk, hogy az általános részvéteben szinte elmosódott a külsőség hívők és nem hívők, katolikusok és nem katolikusok érzelmei között. A kik legtávolabb állanak meggyőződéseikben attól a világnézettől, a melyet a pápaság képvisel, a kik az ellentétes áramlatok képviselői, visszafojtott lélegzettel, mélységes megilletődéssel kísérték a pápa utolsó óráinak lefolyásátsmegrendülve állanak koporsójánál. És e napokban se az órákban nem hallatszott egy szó, nem iratott egy betű, a melyet ne taglalt volna őszinte kegyelet. Az egész művelt világ gyászolja XIII. Leó pápát. Valóban nagy élet lehetett az, a mely ilyen diadalmas halállal végződik, olyan élet, a melyben a szellemi kiválóság az etikai felsőbbiséggel egyesül, a melyben a nyilvános tevékenység dicsőségét emberi erények melege

melegítik át, a melyet nemcsak hatalmasnak érez mindenki, de jótékonyak is. És ilyennek tudja a világ XIII. Leó életét. Intrazigens ragaszkodás, melyet az egyház tanításának, tisztaságának teljeségéhez egyházi jogaihoz és állása követelményeihez, át volt hatva a mai kor szükségleteinek tudatától, a melybe őt a gondviselés helyezte, különösen pedig az államoknak és a nemzeteknek belső békére való igényétől. Sehoh és soha rajta nem mult, hogy ez a béke az ellentétes áramlatok találkozása közben meg ne bontassanak, vagy meg ne óvassék, vagy ha megbontatott helyre ne állhasson. A sikernek, a melyet e téren elért az a befolyás, melyet magának és egyházának ezen az uton biztosított a mult század legnagyobb államférfiak közé sorolják őt. Nem kevésbbé erős jogcim dicsőségre és az utókor kegyeletes megemlékezésére az a munka, a melyet a társadalmi kérdések keresztény szellemben, az az a szeretet és igazság szellemében való megoldására fordított és az az állandó gond, a mostoha sorsuaknak helyzetének intézmények javítására, a mely egész életén át húzódik s ha végül a tisztább emberi tulajdonságokat nézik benne, melyekhez a szívvel ép úgy, mint észszel felkarolt socialpolitikai tevékenységet mintegy áthidal, úgy magunk előtt látjuk e férfiú alakját, a kiből a mélységes alázatos hit egyesült a tudomány lángoló szeretetével, a kinek élete tökéletes kifejezésre juttatta azt a hitet, a melyet vall és tanít, a ki magasztos haláltusájában a keresztény bölcsész megadásával, sőt derűtségével bucsuzik egy nagy és sikerdus élettől és lép át a bizalommal várt örökkévalóságba. Ime egy ember.

XIII. Leó és a magyarok.

A szentséges atya tagadhatatlanul egyike volt a legnagyobb pápáknak, a kik Péter apostol örökébe jöttek. Nemcsak a katolikusok, a más vallásuak is beismerik ezt, élükön a lutheránus Vilhelmus Rex imperatorral. XIII. Leó nagy, komoly cikkekből ha méltatják is, nem árt, ha mi itt meg holmi apróságokat mondunk el róla.

Péter apostol e legutóbbi követője mindig rokonszenvezett a magyarokkal. A Regnum Marianum zarándokait mindig kitüntette s akárhányszor nagybeteg fogadta. Környezetében is mindig akadtak magyar papok, sőt néhány év előtt csak, egy magyar inasa is volt, a kit hűsége, ügyessége miatt nagyon kedvelt. Ez a magyar fiú annak idején a nagyváradi egyházmegyének fiatal kiváló papjával Zichy Ferenc gróffal került az örök városba. Gazdája, a ki pápai kamarás volt, aztán meghalt és a véletlen folytán a pápa legbelsőbb aulájába jutott s ama nyole, selyemfrakkos szolgálattevők egyike lett, a ki Péter utódjával naponként érintkezik. Ettől a fiutól akárhányszor megkérdezte a pápa, milyen nálunk a nép, milyenek szokásai, ételei, zenéje.

Ha magyar zarándoklat jött Rómába, mindig örült XIII. Leó. Valláskülönbség nélkül fogadott, különben néha magánaudiencián is, a mi pedig a legkritkább kegyek közé tartozik.

Magyar főrangú asszonyokat azonban több ízben fogadott magánkihallgatáson. A hölgyek ilyenkor fekete selyem uszályos ruhát, a fejen fekete csipkékendőt viseltek. Kalapot sohasem szabad ilyen alkalommal tenni. A kilencvenes évek felé gróf Vay Lászlónét több ízben fogadta ilyen magánkihallgatáson a pápa, sőt áldást is küldött általa egyik pestmegyei faluban lévő iskolának. Az áldást szép kis ünnep keretében hirdette ki aztán Hadek Magdolna, a növendékeire nagy gondot fordító, jeles tanítónő.

Ugyancsak gróf Vaynének egyik niéce-je, buzgó hívő, ugynevezett Mária-gyermek, nagyon szeretett volna egy olvasót, a melyet XIII. Leó személyesen áldott meg. Egyik unokatestvére meg is írta ezt a főntemlített grófnénak s nem telt bele pár hét, Almássyné, az áhitatos Mária-gyermek, meg is kapta az óhajtott ereklyét. A pápa ugyanis értesülve a kívánságról, Vaynének egyik audiencia alkalmával sajátkezűleg nyújtott át egy olvasót, így szólva:

— Küldje el niéce-jének, legjobb áldással.

Udvari papjaival nyájasan bánt XIII. Leó, de szigorúan. Csak azt szerette, a ki dolgozott. Ő maga is poétás ember lévén, a litternátus papokat különösen szerette. Ezért volt mindig nagy becsben nála *Fraknoi*, a mi kitűnő történettudósunk. A fiatal papokat rá is szorította a munkára. — Szokása volt ugyanis, hogy ha a könyvtárban buvárokodtak, jegyzeteket csináltak, rájuk zárta az ajtót. Órákat kellett így bent tölteniök, csak néha nyílt az ajtó s ilyenkor rendszerint maga a pápa jött be, utána a lakáj, a ki egy pohár legfinomabb ó-bort hozott a munkálkodó felüdítésére. Egyszer éppen egy fiatal magyar pap ült így bezárva, mikor a pápa végre jött s ó-tokajival kínálta.

— Bornemissza vagyok, szentséges atyám — mondta az illető, de a pápa nem hagyott békét.

— Ezt csak igya meg. Ez a maga földije. Éljenek a magyarok!

S a fiatal, szent életü, soha bort nem ivó, nem dohányzó pap, fölhajította erre a szóra a poharat.

Ma este a vasuti vendéglő szép tágas terraszán, OTTÓ SÁNDOR vendéglős cigány zenekarral nagy hangversenyt rendez.

És innen van az t. Ház, hogy az egész művelt világ XIII. Leó ravatalánál nem csupán aggódik, hanem gyászolja is, mert ő benne a pápa, az államférfi, világtörténelem szövészékén küzködő közéleti egyéniség nagysága, az emberi erkölcs tökéletességével találkozott. Csak az ilyen egyéniségekben gyönyörködhetik az emberiség lelkiismerete teljesen és midőn az ilyen körülményből távozik, az irányzatok és nézetek minden külömb-ségei mellett mindnyájan érezzük, hogy nagyot veszítettünk, meg jót.

A magyar képviselőház, annak a nemzetnek képviselete, a melyhez sok millió hatholikus tartozik, bizonyára mély részvétet érez a katolikus egyház gyászára iránt és ezen részvétnek, valamint azoknak a kegyeletes érzelmeknek, a melyek XIII. Leó pápa az ő szentséges alkalmával az egész világon uralkodnak, jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. (Általános elénk helyeslés.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

A képviselők meglehetősen nagy számban jelentek meg ma a Házban.

A folyosókon vitatják azt a kérdést, hogy az ülést elfogadják-e napolni, miután az elnök megemlékezett a pápa haláláról.

— Ez természetes! — mondják. Ennyit csak megérdemel a katolikus Magyarországtól az egyház feje.

De vannak, akik a dolgot kevésbé tartják természetesnek és a kik azt mondják:

— Mikor kilencedik Pius meghalt, akkor sem napolta el a Ház ülést. Nem lehet ma sem ilyen precedens teremtenei. Elég, ha a gyász jeléül a Ház egy fél-órára függeszti fel a tanácskozását.

Majd egész pozitív formában terjed a hire.

— Apponyi ma semmi szin alatt sem beszél. De azért az ülést nem napolja el a Ház.

Nagy kíváncsisággal várják tehát az ülést megnyitását. Apponyi öt perccel háromnegyed tizenegy előtt foglalja el az elnöki széket. A terem hamarosan megtelik. Ma bizony meg van a kellő határozatképesség.

A pápa emléke.

Apponyi elnök mindenekelőtt az irományokat terjesztette elő.

— Történeti jelentőségű gyászbeszédet kell a t. Háznak bejelentenem — szól azután az elnök és meleg hangon emlékezik meg arról a veszteségről, melyet XIII. Leó elhunytával az egész világ katolikus hívőit érte. A katolikus egyház gyászja nemcsak formászerű, de mélyen átértett és igaz. A pápa hosszas szenvedése alatt szinte teljesen elmosódott az a különbség, mely a más-más hitűek közt uralkodik. Az egész művelt világ részvéttel fordult a beteg ágya felé és az egész művelt világ gyászolja XIII. Leót.

Hosszasan emlékezett meg azután az elnök az elhunyt pápa nagy tulajdonságairól, arról a működéséről, melyet az egyház, a béke érdekében fejtett ki.

— Ime egy ember!

Innen van, hogy az egész művelt világ gyászol. Csak az ilyen emberekben gyönyörködik az ember lelke teljesen.

Indítványozza azután, hogy a Ház jegyzőkönyvben adjon kifejezést részvéteinek, a mit a Ház általános helyesléssel fogadott.

— Ezek után az ülést tíz percre függesztem! — fejezi be Apponyi szavait.

Szünet alatt.

Apponyi a szünet alatt is benn maradt a teremben. A képviselők körülvették és gratuláltak neki költői lendületű, szép emlékbeszédéhez.

Azután Apponyi a miniszterelnökkel váltott néhány szót, majd a néppárt néhány tagjával diskurált.

Megkérdezték tőle, beszél-e ma?

— Nem! — volt a felelet.

A napirend.

Bejelenti Apponyi szünet után, hogy az összeférhetlenségi bejelentést, melyet Sándor Pál önmaga ellen tett, július 30-án délután 5 órakor tárgyalja az összeférhetlenségi-bizottság.

Bemutatja ezután a névsorát azoknak a képviselőknek, a kik a névsor alkalmával tegnap távol voltak. Kérde, alkalmazni kívánják-e a házszabályok rendelkezéseit? Ő a maga részéről azt indítványozza, hogy nézzenek el a házszabályok rendelkezéseinek alkalmazásától.

Természetes, hogy az egész Ház viharosan — helyesel.

Azután Nessi Pál emel szót és beszél a kormány programjáról. Kifejezi bizalmatlanságát a miniszterelnök iránt. Ugy látja, Khuen-Héderváry nem is szándékozik megteremtenei a békét. Ő most vidékről jön. Választói között volt és mondhatja, hogy választói teljesen úgy érznek mint ő, akik a harcot folytatják.

Ha maga marad, akkor is küzdeni fog, míg a nemzet követeléseit valóra nem válnak. A kibontakozásra nincs más mód, minthogy a miniszterelnök menjen el Ischlbe és mondja el, hogy a magyar képviselőházban van nyolcvan elszánt ember, aki el van tökéltve, hogy addig folytatja a küzdelmet, míg nemzeti vívmányokat nem kap. A legdinasztikusabb érdek az, hogy mielőbb megvalósítsák azt, amiért az ellenzék küzd. Adassék meg a királynak, ami a királyé és a nemzetnek, ami a nemzeté.

Nessi Pál: A hadsereg jelvényeiről szól. Hogy legyen lelkesedés a szívekben, midőn nem az ősi lobogó alatt, kell menni a küzdelembe, hanem egy olyan zászló alatt, melynek csak a pusztá látása is felkorbácsolja ereinkben a vért, ököltre szorul kezünk. (Tetszés balról.) A hadseregnek céljának kell lennie. A cél pedig csak a győzelem lehet. De hogy győzzön az a hadsereg, ha szívében nincs meg a lelkesedés. A hadseregnek szállai ott kell gyökerezzenek a nemzet lelkében. (Ugy van! a szélsőbalon.) Csodálatos az a birka türelem, a melylyel a nemzet várja jogainak érvényre jutását. Törvénybe ígatott rendeleteket nem hajtának végre. Ott van a királyi rendelet a tiszteteknek áthelyezéséről. Ha valahol, hát a hadseregben kell respektálni a rendeleteket és mit látunk, hogy a legfelsőbb vezénylőnek a királynak nem hajtják végre azt a rendeletét, a melyben a magyar tiszteteknek a magyar ezredhez való áthelyezését elrendeli. És miért van ez? Mert a hadseregnél még mindig az a bizonyos szoldateszka rendszer uralkodik, a mely fél minden nemzeti érdelemtől, irtózik tőle, nehogy a hazafias szellem utat találjon magának a hadseregbe. (Ugy van! a szélsőbalon.) A mi küzdelmünk most oda irányul, hogy tartsák meg a törvényeket s hajtják végre azokat. (Ugy van! a szélsőbalon.) Most van egy közönsnek csufolt hadseregünk, a mely azonban érzésében, gondolkodásában német, illetve

osztrák. Ennek a hadseregnek a részére nem adunk semmit. (Elénk helyeslés a szélsőbalon.) Szomorú állapotok uralkodnak az országban más tekintetben is. A szegény nép előtt csak a fináncot kell emlegetni, annyira reszket már a neve hallásától is, hogy képes az adót befizetni oly kormánynak, mely az elfogadásra feljogosítva nincs. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Bakó József: Jobban fél a fináncról, mint az ördögtől.

Nessi Pál: A miniszterelnöknek semmi képessége nincs arra, hogy kormányozza ezt az országot. A ki ezt magára vállalja, annak ösmernie kell a népet, ösmerni a nemzet óhajait. De ilyen ismeretekkel tenni azt nem lehet. (Tetszés a szélsőbalon.) A miniszterelnök programját tudomásul nem veheti, hiszen a kormányelnök eddig, részint két-értelmű nyilatkozatokat tett, részint a gazdasági önállóságunkat veszélyeztető kijelentést adott. Ezt elfogadni egyiket sem lehet. (Ugy van! a szélsőbalon.) A miniszterelnök választásokat akar? Széll Kálmánnak nem egyszer ajánlották fel az indemnitást, hogy apellálhasson a nemzethez. A miniszterelnökkel szemben azonban ezt nem tehetik, mert nincsen kellő garanciája arra, hogy a választásokat törvényes uton hajtsa végre. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Issekutz Győző: Ez személyes-kezdés!

Nessi Pál: Elvekkért küzd, de hogy az elvek győzedelmeskedjenek el kell távolítani az ezt akadályozó személyeket. (Ugy van! a szélsőbalon.) De mire vár a miniszterelnök? Miért nem tesz lépéseket a nemzet jogainak érvényesítése iránt? Három hete folyik már a vita és még van vagy 60 szónok, a kik elmondják véleményüket. Hova fog ez vezetni? Csak oda, hogy el kell távolítani azt a személyt, a mely akadályt gördít a nemzet kívánalmái elé!

Solymossy Ödön báró: Hát ki jöjjön?

Bakonyi Samu: Az, a ki a magyar nyelvet akarja.

Nessi Pál: Hogy ki jöjjön, az a korona felségjogához tartozik, de azt kijelenti, hogy az ellenzék mindaddig fogja folytatni küzdelmét, míg egy olyan férfi nem jön, a ki a nemzeti jogokat érvényre emeli. (Zajos hel, eslés a szélsőbalon.) Solymossy Ödön bárónak azt válaszolja, hogy ha igaz magyar ember, át kell jönnie ide az ellenzék sorába, küzdeni a magyar nyelvért, nem pedig a hatalom árnyékában pihenni, annak a hatalomnak, mely nem egyéb, mint a bécsi udvar konflis lova. (Nagy tetszés a balon és a szélsőbalon.)

Elnök: Az ülést tíz percre függeszti.

Nessi Pál szünet után kibeszélte az ülést.

Egyház és iskola.

Lelkészek nyaralása. Kiss Albert ref. lelkész, az iskolaszék elnöke tegnap hosszabb tartózkodásra Karlsbadba utazott. — Dicsőfi József lelkész Korytnicán nyaral.

A tanítóképezde új igazgatója. Néhai Kovács Lajos tanítóképezdei igazgató örökét az egyházkerület őszi közgyűlése tölti be. Az igazgatóság biztos jelöltje Orosz István tanár, a ki Kovács Lajos halála óta az igazgatóság ügyeit vezeti.

VIDÉK.

Rákócy-ünnep Bihardiószegen. Bihardiószeg község, az Ermellék e legnépesebb helye, hol mintegy száz debreceni család nyaral, e hó 26-án este Rákócy-ünnepélyt rendez. Az ünnepnek Thaly Kálmán, Zichy Jenő gróf és Molnár Ákos képviselők a védnökei. A műsoron Gál Zoltán és Sajó Béla debreceni joghallgatók is közreműködnek. Az ünnepre Debrecenből számosan rándulnak ki Diószegre.

A nagyváradi rendőri brutalitások (Távirat.) A miniszterelnök tudvalevőleg Séley Sándor miniszteri tanácsost bizta meg, hogy tegye vizsgálat tárgyává azokat a rendőri brutalitásokat, melyeket a nagyváradi rendőrség Barabás Béla beszámolója alkalmával követett el. Az előzetes vizsgálat már be van fejezve és az eredmény, mint ma a képviselőházban is hirt terjedt, az hogy Gerő Armin főkapitány és több rendőri közeg ellen megindítják a fegyelmi vizsgálatot. Ezt a hirt meglepéssel vette tudomásul még az ellenzék is.

Öngyilkosság Hadházon. Hadházi levelezőnk írja, hogy Borsi József ottani lakos tegnap reggel felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

Kirabolt zsinagóga. Ózdi tudósítónk írja, hogy az ottani zsinagógában az elmúlt napok éjjelén vakmerő rablás történt. Ismeretlen tettesek feltörték a zsinagóga ajtaját és a frigszekrényből elrabolták a tórárt és az értékes ezüstneműeket. A csendőrség erélyesen nyomozza a tolvajokat.

HIREK.

Éjjeli posta.

Gyilkosság a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Hétfőn éjjel a Bérkocsis-utca 29. sz. házában levő Vanek-féle vendéglőben nagy mulit rendezett egy tolvaj kompánia. Vigan mulattak együtt Hirosek Gyula többször büntetett kocsis, Csapó Imre kőfaragó, Krasoviz Gyula kőfaragó, Reisz Gusztáv kocsis. Osztó György szobafestő, Málik Rezső mázoló s Gollór Anna és Guric Margit tolvajlányok. A multság közepén vették csak észre a „Gesztiek”, — így hívják a tolvajok a bandát egymás között, mert csupa geszti születésű emberből áll — hogy legjobb kenyeres pajtásuk Patonai István, a hirhedt „28”-as hiányzik közülök.

Guric Margit, a ki a szeretője Patonai Istvánnak, vállalkozott, hogy ő elhívja a szomszédban lakó szeretőjét. Patonai el is ment a közeli kocsmába és folyt a multság éjjel 1 óráig. Ekkor valami felett összeveszett a híres társaság, mire kitessékelték őket az utcára, a hol pár perc alatt verekedés támadt. A verekedés hevében valaki Patonait balcombát szurta, úgy, hogy az rögtön összeesett. Mikor a verekedők észrevették, hogy közülök valaki leszurta Patonait, mindannyian elmenekültek.

A sötét utcában vérben feküdt Patonai és egy lélek sem sietett a segítségére, míg végre is egy ismeretlen nő figyelmeztette Szathmári Mihály rendőrt, hogy a Bérkocsis-utca kövezetén egy

halott fekszik. A rendőr azonnal telefonált a mentőknek, de mire azok megérkeztek, Patonai már meghalt. Elvérzett. A Vanek-féle koresma személyzete ismerte fel a halotban Patonait. A központi inspektió rendőrtiszt értesülve a gyilkosságról, nyomban megindította a vizsgálatot s megállapítva azok neveit, a kik a multságban részt vettek, kiküldte Pauer György és Incédy detektiveket, a kik egy óra leforgása alatt, bár nagy nehézségek árán, de kézre kerítették a különféle rejtékhelyekre bujt embereket. Természetesen tagadják mind a gyilkosságot, de ez nem használt semmit s mindannyit a rendőrségre kísérték, a hol kihallgatják őket. A leszurt Patonai holttestét a boncterembe szállították.

× **A király Budapesten.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelentik, hogy a király valószínűleg szeptember második felében Budapestre jön és Gödöllőn vadászni fog 2 napig.

× **A pápa halálához.** (Éjjeli express tudósítás.) Vaszary Kolos bíboros hercegprimás külön intézkedett a pápa halála fölött tartandó gyászszertartások dolgában. A rendelet még ma megy szét az ország összes egyházaikhoz és a szerzetekhez. Valamennyi főpap, a ki már elutazott visszatér székhelyére.

× **Szerencsétlenség egy bányában.** (Éjjeli express tudósítás.) Milánóból jelentik, hogy a Piacaza melletti petroleumbányában gázrobbanás történt. A bányában éppen egy uritárság volt látogatóban. A társaságból három nő és egy férfi halt meg.

× **Életunt főhadnagy.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelentik lapunknak, hogy ottan az este Dörner Frigyes nyugalmazott vadászfőhadnagy forgópisztolyal fűbe lőtte magát és meghalt. Dörner súlyos beteg volt és azért lett öngyilkossá.

× **Jégeső a fővárosban.** (Éjjeli express tudósítás.) Tegnap reggel öt órakor a főváros felett hatalmas jégeső vonult át. *Mogyorónyi nagyságu jég esett* úgy öt percig itt-ott kárt is okozva. A metereologiai intézethez érkezett jelentések szerint felhőszakadás volt egész Pestmegyében.

× **Véres kardpárbaj.** (Éjjeli express tudósítás.) Tegnap délután a főváros egyik vivőtermében volt. Leiter Sándor banktisztviselő és Harkl Gyula tanárjelölt voltak az ellenfelek. Mindketten megsérültek. A párbaj oka összehozalkozás volt.

× **Regény a trónon.** (Éjjeli express tudósítás.) Ennek, a miszenzációkban gazdag, tarka korunkban rövid idő óta igen gyakoriak az olyan meglepetések, a melyek a trónok misztikus köréből pattan ki, nagy csodálkozásra az egész világnak. Most ismét igen titokzatos regényről suttognak ez alkalommal a svéd királyi udvarban. Nagyon rejtélyes a hír, mely onnan kiszivárgott s oly burkolt alakban terjed, hogy voltaképpen csupa kombináció adja meg csak a

formáját. Egy fiatal tiszt, Bernadotte egyenes leszármazottja a regény hőse, a kinek nevét fontoskodó arccal és óvatos titkolódzással emlegetik Stockholmban a királyné nevével kapcsolatosan. Abból indult ki a pletyka, hogy a fiatal Bernadotte nősülni akar, a királynő pedig mindent elkövet, hogy ezt a házasságot megakadályozza. Hogy miért viseli ennyire a szíven a királyné ennek a házasságnak meg nem történését, azt a diszkreció csak sejteni engedi. Mondják, hogy a király és királyné közt éles jelenet is volt. Talán néhány nap mulva pozitívabb adatok is kerülnek napvilágra ebben az érdekes, regényes históriában.

× **Halálos légycsipés.** (Éjjeli express tudósítás.) Csak a napokban adtunk hírt arról, hogy vidéken egy jegyző lépcsipés következtében vérmérgezést kapott és meghalt. Hasonló eset történt tegnap a főváros közelében Mártonvásáron. Halász András serfőzött még a múlt héten a félreesőhelyen megcsipte egy légy az orrán. Még az nap megdagadt a szerencsétlen ember orra, reggelre pedig az egész arca. A szerencsétlent tegnap behozták a fővárosba, hogy megoperálják, de már későn volt, meghalt. Holttestét a morguéba szállították.

× **Megszökött sikkasztó.** (Éjjeli express tudósítás.) Berlinből jelentik, hogy onnan a Schindler Jakolus és testvérei-cég börze megbízottja 140,000 márkát sikkasztva megszökött. Valószínű, hogy öngyilkossá lett.

× **Betiltott előadás.** (Éjjeli express tudósítás.) Aschból jelentik, hogy ottan a színházban „Draga királynő” vagy „a királyhalál” című látványos darab előadását betiltották.

A kibontakozás útján.

— Távirati tudósítás. —

Mint politikai körökben beszélnek, Khuen-Héderváry miniszterelnök, dacára annak, hogy az obstrukció javában folyik, el van telve bizalommal, hogy az ügyek csakhamar mégis rendbe jönnek.

Kolportálják egy nyilatkozatát, melyet a miniszterelnök tegnap este tett a szabadelvűpárt néhány tagja előtt, a kikkel a válságos helyzetről beszélt és kiknek a következőket mondta:

— *Meg vagyok győződve róla, hogy augusztus elsejére az ügyek teljesen rendbe jönnek.*

Megkérdezték erre tőle, hogy miként véli lehetségesnek a bonnyodalmakból való kibontakozást, de erre a miniszterelnök már felelt. Minthogy azonban Khuen-Hédervárynak tudnia kell, hogy az obstrukció nem fog leszerezni nemzeti vívmányok nélkül, bizonyosnak látszik, hogy a miniszterelnök most már elő fog állni olyan engedményekkel, me-

lyek az ellenzék eddigi ellentállásának végét vethetik, illetőleg, a melyeket az ellenzék elegendőnek tart arra, hogy az obstrukciót le szerelje.

Az bizonyos, hogy Apponyi Albert gróf beszéde után, melyet a politikai körök a legnagyobb kívánsággal várnak, fel fog szólalni a miniszterelnök is. Némelyek tudni vélik, hogy Apponyi beszédének épp az a célja, hogy Khuen-Héderváry részletes és precíz nyilatkozatokat tehessen, ama kívánságokat illetőleg, melyeket Apponyi is hangoztatni fog, kifejtve, hogy végrehajthatóknak tartja azokat a kívánságokat, melyeket a képviselőház elnöke az ő ismeretes és annak idején oly nagy port fölvert memorandumában precizizált.

Ha hitelt lehet adni az elterjedt híreknek, a miniszterelnök oda fog nyilatkozni, hogy először is garantálja azoknak a végrehajtását, melyek az 1867. évi XII. törvénycikkben vannak lefektetve, még pedig úgy, hogy a végrehajtás a véderőtörvény revíziójának keretén belül történék meg.

Kilátásba fogja helyezni továbbá, hogy a magyar tisztiek a magyar ezredekhez helyeztessenek át. Biztosítani fogja azonkívül a magyar ezredeknek a belső szolgálati nyelv magyarságát és a hadijelvények rendezésének kérdését.

Persze nagy kérdés, az ellenzék megelégszik-e azokkal, a miket Khuen-Héderváry most kijelenteni készül, minthogy az obstrukció a magyar vezényszóért küzd és a harcot ép ezért folytatja lankadatlanul, mert alkalmasnak látja az időt és a viszonyokat jelenleg, hogy ezt a célját el is érje.

Ugy értesülünk egyébként, hogy Visontai Soma is fel akar szólalni a legközelebbi napokban, még pedig napirend előtt, előadván egy részletes tervet, mely véleménye szerint szintén kijelölné a kibontakozás felé vezető utat.

A pártközi konferencia tervéről most már nem esik szó. A terv tényleg meg volt, egy ebéd alkalmával, a Continental-fogadóban, mikor gróf Apponyi Albert is jelen volt, hosszasan tanácskoztak a dologról, de utóbb elállottak a tanácskozás gondolatától, mert semmi kilátás se volt arra, hogy a dolog praktikus eredményt is szülhetne.

Az azonban meglehet, hogy Apponyi és Khuen-Héderváry beszéde után mégis tartanak pártközi konferenciát.

UJDONSÁGOK.

A pápa halála és a debreceni katolikusok.

XIII. Leó pápa halálának első biztos hírére dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános rögtön intézkedett, hogy még hétfőn este nyolc óra után a legnagyobb harang meghuzattassék. A Szt.-János harang bus hangja, mely a Rákóczi-haranghoz legalább is hasonló hatalmas, fél órán át hirdette legelsőnek a szomorú gyászhirot és ezen szokatlan időben terjedvén messze hatalmas ércszava, számosan tűnődtek, bizonyára eltalálták, hogy meghalt XIII. Leó pápa. Kedden reggel pedig dr. Wolafka Nándor v. püspök intézkedésére a róm. kath. templomra két hosszú gyászlobogó tüzetett, valamint minden katolikus intézetre is a gyászlobogó tüzetett ki.

Mindennap reggel 6, 11 és 7 órakor a kath. templom összes harangjai negyed órára meghuzatnak a dicső, nagy halott halálát hirdetve. Minden szentmise után pedig imádságot mondanak a boldogult pápa lelkiüdvéért.

Az ünnepélyes gyászistentisztelet napja és órája még nincs meghatározva, de már nagyban folynak erre is az előkészületek, hogy ez lehetőleg diszes és ünnepélyes legyen. A helybeli róm. kath. templomon és kath. intézeteken gyászkeretű, diszes hirdetések a következőleg hirdetik XIII. Leó pápa halálát:

„Szentseges Atyánk XIII. Leó római pápa hétfőn, július 20-án az Urban elhunyt. Ős régi kétezer éves katolikus szentegyházunkat súlyos veszteség érte. 263 római pápa sorában a Dicsőült egyike volt a legnagyobbaknak.

Az ezüstszáju, aranyszívű, vasakaratú, gyémántjelleme XIII. Leó pápa dicsően kormányozta a Krisztus egyházát. Az emberiség legjobbjainak tiszteletét, több, mint 300 millió katolikus híveinek őszinte szeretetét viszi a sírba.

S hogy szerette magyar hazánkat, hogy kedvelte mindenha a magyarokat! Halálos betegsége előtt legutolsó ünnepélyes fogadtatásra magyarokat bocsátott maga elé.

Azért gyászoljuk mi is az Istenben boldogultat! Legyen gyászunk őszinte és mély. Mutassuk azt a gyászt külsőleg is. Mély gyász nyilvánuljon minden igaz hívőben, ki minden hívők legfőbb lelki atyját gyászolja.

Imádkozzunk sokszor és buzgóan megdicsőült Szent-Atyánkért!

Vegyünk részt a gyászistentiszteleten, melynek napja és órája később lesz közétéve.

Imádkozzunk, hogy mielőbb méltó utódja legyen megdicsőült XIII. Leó pápának, kinek nagy nevét övezze örök dicsőség és kinek drága emlékét halás szeretet és kegyelet.”

* **Az új dandárparancsnok.** — Megirtuk, hogy Kaffka Ignác vezérőrnagyot, a debreceni 4-ik honvéd-lovasdandár parancsnokát 6 Felsője a budapesti 2-ik dandárparancsnokságával bizta meg. Ezzel kapcsolatban a hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Eckensberger György ezredest, a pécsi 8-ik honvédhuszárezred parancsnokát bizta meg ideiglenesen a 4-ik dandárparancsnokságával. Az új dandárnok magyar származásu

ember és kineveztetése a honvédtisztek körében mindenütt meglelégedéssel és örömmel találkozott.

* **Szabadságon levő tisztviselő.** A városi tanács tagjai közül, mint már jeleztük: Körnel Adolf, Oláh Károly tanácsosok vannak szabadságon. Roncsik Lajos főszámvevő szabadságidejét egy napra megszakította s tegnap a fontosabb ügyeket személyesen intézte el hivatalában.

* **A csendőrszárnyparancsnok szabadságon.** Csáky Zsigmond gróf csendőrszárnyparancsnok e hó 27-én kezdi meg négy hétre terjedő szabadságidejét. Távollétében a szárny ügyeit Borhy Sándor főhadnagy vezeti. Csáky gróf Erdélyben, a családnak Hátszeg melletti ősi várkastélyban fogja eltölteni szabadságidejét.

* **Szemere József hangversenye.** Szemere József hegedűművész, Debrecen jeles szülőtte, augusztus hó folyamán nagyobb szabásu, önálló hangversenyt rendez. Szemere József virtuózitása Debrecenben közismert dolog; s közönségünk, mely nagyobb hangversenyről már jól ismeri őt, most érdeklődéssel tekinthet az ő hangversenye elé.

* **Az ipartestület békéltetőbizottsága** Berecky Lajos elnöklete alatt ma délután négy órakor rendes ülést tart, melyen a felmerült folyó ügyeket veszi tárgyalás alá.

* **Az apostolok lovain.** Tizenkét villogó szemű, barna arcu magyar fiu a debreceni kollégium negyedik osztályának növendékei, a mult hónapban felosztották négy részre az országot és elhatározták, hogy hárman-hárman gyalog bejárják a reájuk eső részt. Tarisznyát kötöttek a hátukra, a miben elemőzsián kívül cipő meg ruha volt s június 12-én nekiindultak a világnak. A egyik csapat, a melyeknek mind a három tagja Bisánszky Ignác, Varga József és Molnár Gábor csak most lett tizenöt éves, tegnap érkeztek meg — mint levelezőnk írja — Feketehegy-fürdőre, a hol a közönség nagy szeretettel fogadta az apró vándorokat. A fiuk Debrecenből, Szatmár-, Máramarosmegyéken, Sáros és Szepesen át kerültek a fürdőbe. Feketehegyről Dobsinára mennek, azután bejárják a magas Tátrát s a trencsényi Vág-völgyén mennek Budapestre. Ha ugyan kibírják a sok fáradozást, az apostolok lovai.

* **Eljegyzés.** Klein Adolf hajdudorogi lakos, eljegyezte Gertner Helén kisasszonyt. Tekajból.

* **A hőség aldozata.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy a Margit-fürdő gőzszobájában egy 60—70 év körüli embert agyszéllhűdés ért. A szerencsétlenül járt fürdőzőt beszállították a közkörházba, a hol tegnap megállapították, hogy Aszai Jánosnak hívják, bagaméri illetőségű gazdálkodó. Allapota még mindig válságos. Bagamér község elöljáróságát táviratilag értesítették Aszai balesetéről.

* **A cipőkiállítás pavillonja.** Az országos cipőkiállítás Simonffy-utcai pavillonja immár tető alatt áll s pár nap mulva, az apróbb munkák befejeztével, teljesen meg fog felelni rendeltetésének. Csinosan tervezett épület a pavillon s

tekintve, hogy közel 350 négyszögméternyi területen fekszik, impozáns a nagysága is. A pavillont Széll Géza ácsmester építette.

*** Az 1903-ik évi költségvetés.**

Debrecen 1903-ik évi költségvetése tudvalevőleg sok scilla és chasibdis után harmadszor evez fel a belügyminiszteriumba megerősítés és jóváhagyás végett. A főszámvevői hivatal most iratta le az újonnan letárgyalt költségvetést s a napokban feltérjeszti megerősítés végett a belügyminiszterhez.

*** Takarítják a közkórházat.**

Julius hónap minden évben nagy mozgalmat szokott csinálni a közkórházban. Ebben a hónapban van a közkórházban a nagytakarítás, a mely 10—12 napot is igénybe szokott venni. Az egyes osztályok meszeléséhez a napokban fogtak hozzá s pár nap múlva még a rendesnél is nagyobb tisztaságban fog ragyogni a kórház épületesoportra.

*** Az EKE meghívója.**

Az Erdélyi Kárpát Egyesület hazafias hangú felhívást küldött a városi tanácshoz, meghíván Debrecen törvényhatóságát a jövő hó folyamán Borszákon tartandó rendes évi közgyűlésére. A tanács csütörtöki ülésén veszi tárgyalás alá a meghívót.

*** Az ex-lex legujabb csodabogara.**

A törvény nélküli állapot rengeteg furcsaságot vetett már felszínre, de minden fattyuhajtás között legérdekesebb a következő eset: K. J. debreceni iparos felszólítást kapott a pénzügyi hatóságtól, hogy 86 korona hátralékos állami adóját „a következmények terhe mellett“, záros határidőn belül fizesse meg. A felszólítási blanketta alsó részén a következő írott sorok állanak: — Bár az ex-lex állapot szerint nem volna köteles fizetni, mindazáltal figyelmeztetik az adós, hogy hátralékát szolgáltatassa be. Az esetben azonban, ha az ex-lex állapot huzamosabb ideig tartana, fentartatik adós részére a jog, hogy befizetett pénzét visszakaphassa. — Természetesen nem „visszakaphassa.“ Ez a formula, a melyet valószínűleg valami erős finánc röpitett szerte, már nem is visszaélés, hanem egyenesen harsogó kacagásra indító ostobaság.

*** Magyar név.**

Ellreich Imre bádogos, valamint kiskoru Trida, Juliska és Imre nevű gyermekei, belügyminiszteri engedéllyel Eröss-re magyarosították nevüket.

*** Kidölt katonák.**

Hadházon még sohasem volt annyi katona, mint most. A debreceni gyalogezredek mellett ott gyakorlatozik most a nagyvárad honvédegyalozred is. A rettenetes hőségben gyakorlatozó nagyvárad ezredből tegnap 10 katona kidölt és most mindegyik beteg fekszik.

*** Megszökött sikkasztók.**

Két külföldi rendőrhatalóságtól érkezett ma reggel távirati megkeresés a főkapitánysághoz, melyben megszökött sikkasztók elfogatását kéri, ha azok erre felé vennék utjokat. Az egyik táviratot a lembergi rendőrség küldötte, melyben Motyka János zeszónvi születésű 43 éves postakihordót keresik, aki két pénzeslevél elsikkasztása után megszökött. A két levélben összesen 7120 korona volt. Motyka középtermetű, erős testalkatu, telt oválarcu, ritka haju, feszes katonás tartással. A másikat a horvátországi saazi rendőrség küldötte, melyben Krausz Ferenc kolini születésű 17 éves irodai gyakornok köröztetését kéri, aki 8000 koronát sik-

kasztott és megszökött. A rendőrség megtette az intézkedéseket, hogy amennyiben a keresettek erre felé vennék utjukat, méltó fogadtatásban részesüljenek.

*** Tegnap halottak.**

Az anyakönyvi hivatal tegnap a következő halálozásokat jegyezte be: Bakóci Juliánna ev. ref. 6 éves, Stiraberg Mór izr. 38 éves kárpitos, Pap Mária ev. ref. 4 hónapos, Kis Sándor ev. ref. 1 hónapos, Klein Sándor izr. fél éves, Raics Erzsébet ág. ev. 26 éves, Pásti Ferenc ev. ref. 43 éves kisbirtokos, Székely Névtelen izr. 12 napos, Tóth Gyula ev. ref. 8 hónapos.

*** Képes levelező-lapok Debrecenről.** Mihályi Sámuel debreceni papirkereskedésében újra érdekes és szép levelező-lapok jelentek meg Debrecenről. Huszonnégy felvételben található meg a közönség Debrecen nevezetesebb épületeit, tereit, utcáit, templomait, szobrait. Valamennyi sikerült, tiszta és hangulatos kép, a melyek csakhamar nagy forgalomnak s kelendőségnek fognak örvendeni. A levelező-lapok mátol kezdve kaphatók Mihály Sámuel papirkereskedésében. Főtér, a Dréher-sörözőkkel szemben.

TÁVIRATOK.

A pápa halála.

Róma, július 21. A lapok jelentése szerint egyes biborosok megállapodtak abban, hogy milyen nevet fognak felvenni megválasztásuk esetén. Gotti és Oreglia a X. Pius nevet vennék fel, Rampolla XV. Kelemen lenne, Vannutelli pedig VI. Sixtus.

Róma, július 21. Két nemesi ór áll a pápa ágyának lábánál leeresztett karddal. A camerlengo elrendelte, hogy az ércaput be kell csukni. Pifferi, a pápa sekrestyése átadta Oreglia biborosnak a halászyűrűt és a pecsétnyomót, — jelül annak, hogy az interregnum alatt őt illeti az egyház legfőbb hatalma. Oreglia biboros holnapra hívta össze a biborosokat, az általános kongregáció első ülésére, a mely a konkláve megnyitására fog tanácskozni. — Az első ülésen a konklávét illetőleg az utolsó intézkedéseket fogják közölni és a pápaválasztás terminusát megállapítani. — A camerlengo a kongregáció tanácskozását személyesen fogja vezetni. Eppen úgy, mint IX. Piusz holttestét. XIII. Leó holttestét is nem a sixtusi kápolnában, hanem a Capella del Sacramentóban fogják ravatalra tenni. — A holttestet az orvosok bebalzsamozzák, azután pedig a főpapi ruhába öltöztetik, a melyet a camerlengo már hat nap óta készen tart. A miseruha vörös selyemből készült, a püspöksüveg és a pallium arany brokátból, a papucs vörös szattyánbőrből. A halottnak kezére fehér selyem keztyűt husznak.

Béke a függetlenségi-pártban.

Budapest, július 21. A függetlenségi-párt ma esti értekezlete végre meghozta a párt megkivánt békéjét. Az országos függetlenségi-párt ma esti értekezlete elé lázas kíváncsisággal nézett az egész ország közvéleménye. A párt válság kísérgető rémét ma határozott kijelentések döntötték meg. Az országos függetlenségi-párt mai értekezletét Tóth János bejelentette, hogy Kos-

suth visszavonhatlanul lemondott a pártelnökségről, ugyancsak bejelentette táviratilag lemondását Thaly Kálmán a párt diszelnökségéről. Tóth János kijelentette, hogy a lemondott elnökséggel szemben szolidaritást vállal és ő is lemond eddig viselt alelnöki méltóságáról. Bejelenti egyben, hogy a pártból kilépettek ismét bejelentették a pártba való belépésüket. Bakonyi Samu indítványára, a melyet Debrecen képviselője lelkes és okos szavakkal indokolt meg, a párt egyhangúlag elhatározta, hogy az interregnum ideje alatt nem fog elnököt választani, ügyvezető alelnökül Tóthot fogják megtartani. Thaly Kálmánt pedig szintén Bakonyi indítványára levélben fogják megkérni, hogy tartsa meg a tiszteletbeli elnökségét. — Az értekezlet ezután egyhangúlag elhatározta, hogy a Kossuth Ferenc lemondásával megüresedett elnöki széket nem fogja betölteni. Az értekezlet ilyen határozata után Tóth János ideiglenesen elfogadta az elnöki széket, ez pedig nem jelent mást, minthogy a függetlenségi-pártban régóta óhajtott béke beállott s a párt teljes erejét most már a nemzeti engedmények kivívására fordíthatja és ezért harcolni fog a végletekig.

A gyászoló róma.

Róma, július 21. A kalapács ceremónia, a melyet a halott pápa fölött véghez szoktak vinni, ezuttal elmaradt. XIII. Leó holttestét sötét vörös biborba öltöztették. Fejére tiarát tettek, lábára ezüst cipőt huztak. — A pápa „Camera degli ciracióban fekszik kezei keresztben vannak téve, közte ezüst feszület van elhelyezve. A koporsó mellett két gárdista őrködik. A pápa holttestét Mazzóni és Lapponi doktorok ma délután megkezdették bebalzsamozni. — A *Giornale Italiana* szerint a pápa politikai végrendeletet tett, a melyet holnap fognak felbontani. A papáért való gyászünnepek kilenc napig fognak tartani, július hó harmadikán befalazzák a Conclave kapuját. — Az esti órákban megkezdtek a holttestnek a Szent Péter templomban való elhelyezését. Az őrszolgálatot 500 katona látja el. Eddig 4000 részvétvívrat érkezett a Vatikánba. A délelőtti biboros ülésen megemmisítették a halászyűrűt és a pápa volt pecsétjét. A biborosok pénteken vonulnak be először a conclaréba.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 21. Készáruüzlet élénk volt. — Jegyeztetett: buza okt. 7.17—16, buza 1904. ápr. 7.42—43, rozs okt. 6.17—18, zab okt. 5.30—32, tengeri máj. 503—04.

Ingatlanok forgalma.

Balogh István veszi a debreceni puszta-nagycseri 139. sz. tjkvben foglalt 5 hold 836 négyszögöl kaszalót Németi Lajos és társától 1960 koron ért.

Harsányi Imróné Csöreg Juliánna veszi a debreceni 3353. sz. tjkvben foglalt Boeszkai-tér 6 sz. ház és 3 hold 1200 négyszögöl földjének a Csöreg Pétert illető egynegyed részt 1550 koronáért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A jókedvű vádlott.

— Főtárgyalás. —

Vézna kis emberke állott ma a budapesti büntető törvényszék előtt lopás vádja alatt. Haja már őszbevegyült, apró, ravasz tekintetű szemci mélyen beestek üregeikbe, de azért bajuszát erősen kifente, vitorlavászon ruháját szépen kiféherítette és a kezében tiszta zsebkendőt tart, hogy a bíróság és hallgatóság előtt tisztességesen jelenjék meg. Tizenhét éves volt, mikor először letartóztatták, azóta negyedszázad telt már el és a vádlott a hosszú idő alatt alig volt szabad néhány hónapig. Mikor az elnök a hatalmas termetű börtönőr mellett megpillantotta a vádlottat, mint régi ismerőst szólítja meg:

— Na Schweiger Pál, mi a foglalkozása?

— Vádlott vagyok, instálom.

— De mikor nincs fogva?

— Arra az időre nem tudok visszaemlékezni.

— Már megint mókázik a bíróság előtt?

— Csak jogaimmal élek. Ugy tudom, hogy a törvény nemcsak az elnöknek, hanem a vádlottnak is biztosít jogokat. Emlekszem, mikor hat évvel ezelőtt Baumgarten Izidor ur elnökölt és egy tanu füt-fát összebeszélte ellenem, akkor Baumgarten ur rászólt:

— Figyelmeztetem a tanu urat, hogy csak a vádlottnak van joga hazudni.

Ebből láthatja az elnök ur, hogy nekem kivételes jogaim is vannak . . .

— Elég lesz már a tréceselésből. Hány gyermeke van?

— Kettő.

— Hiszen a felesége a vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy három.

— Meglehet, könyörgöm, mert én már két év óta nem láttam az asszonyomat.

— Hányszor volt büntetve?

— Négyyszer.

— Duplázzuk meg ezt a számot, Schweiger.

— Nem én, mert az a másik négy olyan csekély, hogy szót sem érdemel.

— Konstatálom, hogy maga összesen huszonkét évet ült és mindannyiszor lopás miatt.

— Könnyű ezt konstatálni, de leülni volt nehéz.

— Most azért kell számolnia, mert ez évi június hó 7-én betört Kaszner Pál budai villájába és onnan mintegy 300 korona értékű tárgyat lopott.

— Hallatlan, hogy micsoda borsos árakat számítanak fel a károsultak a bíróság előtt.

— Miért mondana többet a panaszos, mikor jól tudja, hogy ugy sem veheti meg magát?

— Bizonyosan restelli, hogy nála nem volt több lopni való.

— Mit hozhat fel mentségére.

— Semmit. Nem szeretem felesleges dolgokkal untatni a bíróságot.

A közvádli súlyos büntetést kér.

A vádlott: Ugyan ne utazzon már rám annyira. Hiszen az ügyész ur diák sem volt még akkor, mikor én már vádlott voltam.

Az elnök: A törvényszék három évi fegyházra ítélte. Megnyugszik?

— Dehogyan nyugszom meg. Hanem azért nem fellebbezek, mert a táblán megharaguszna rám, a miért olyan sokat kell

velem foglalkozniok és még többet adnak. Tessék elhinni, csak a feleségemet sajnálom.

— Miért?

— Arra gondolok, hogy az az áldott jó asszony mint fogja magát röstelleni előttem, ha kiszabadulok és már négy gyermeke lesz.

§ **Vétkez bukás.** Grószlein Imre kereskedő, a kinek a fővárosban divatáru üzlete volt, a múlt évben 9000 korona passzívával csődbe jutott. Minthogy Grószlein az üzleti könyveket hanyagul vezette és mérleget nem készített, a törvényszék ma vétkez bukás címen ötven korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

CSARNOK.

A tűzpróba.

(Regény.)

— Folytatás. —

— De hát atyámból mi lett? Én meg nem foghatom, hogy azok a gonosztevők oly sokáig rejtegethetik őt. Én a legrosszabb kimeneteltől tartok.

— Aggályának miss Edith semmi alapja nincs, — viszonzá Templeman nyugodtan, — mert a mint már többször mondtam kegyednek, ha ők meggyilkolták volna atyját, már rég rá találtak volna hullájára, mivel a gazok birnak annyi okossággal, hogy tudják, a Charlton elleni vádjukhoz legalkalmasabb alapul szolgálhatna.

Annálfogva nyilván érdekükben áll kegyed atyjának életét kimélni és azt kell hinned, hogy bármily rossz legyen is a cselszövény végrehajtója még sem egyezik egykönnyen mister Evelyn kivégzésébe, mivel erre nézve nem csekély okai lehetnek. Nem! a gazoknak nincs más szándékuk, mint a vagyonrt hirtelen zsebre tömni s azzal odább állni. E tekintetben tehát ne nyugtalankodjék, hanem inkább mondja meg nekem, hogy érzi magát dr. Charlton?

— Testben egészséges, de a lelke a hosszas fogság miatt nagyon fel van izgatva, mivel ártatlanságának érzetében szabadságától való megfosztását nagyon nehezen tűri.

— Megkísértetések napjai mihamarabb véget érnek már, — szólott mister Templeman részvétellel. Holnap azt hiszem visszanyeri szabadságát. Legfőbb törekvésünk most oda van irányozva, hog Gáspárt és nővérét szem elől ne tévesszük és a kegyed atyját sértetlenül szabadítsuk ki.

Edith elbeszélte, hogy már a végrendelet megnyitása is megtörtént, mely szerint a gyermekek, örökösödési joguktól meg vannak fosztva. Emilité, hogy tanuk gyanánt Milburn és Dent orvos szerepelnek a végrendeletnél.

Mister Templemant ez nagyon zavarba hozta.

— Hiszi kegyed miss Evelyn, — kérdé, hogy atyja e végrendeletet szabad akaratából írta alá.

(Folyt. köv.)

A Józsefstadti kőkoporsó.

Rablánczon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMÓD.

(Folytatás.)

És lehetett-e ennél becsesebb ajánlót küldeniök? Mennyi örömet szerzett nekik ezáltal a szegény magyar fogoly. Hány anya, testvér, rokon áztatta

azokat az areképeket sűrű könyveivel? Hány anya függesztette azt az egyszerű képet az ágya fölé, hogy lássa, a mikor nyugalomra tér s vigaszt merítsen fájdalmára derűs, nyugodt vonásaiból, a mikor fölébred?! Százan és százan áldották azt a jólelkű magyar foglyot, a ki ilyen örömet szerzett nekik s mikor fiaikért imádkoztak, róla is áldólag emlékeztek meg.

Még ma is hány családban található föl egy-egy ilyen arekép, melyet a a jósefstadti rabág szomorú emléke árnyékol be!

Kegyeletes ereklje ez a sötét multból, a nemzet keserű megpróbáltatásának nehéz napjaiból, a mikor csak sirni és gyászolni volt szabad, de beszélni vagy tenni tiltva volt . . .

Frank később gimnáziumi rajztanár lett Pesten.

Ezenkívül azonban még több apró édes emlék vegyült a sok keserű közé.

Az első emeletről át lehetett látni a szomszéd házakba s azoknak ablakaiból néha egész csapat kedves női fejkandikált feléjük, zsebkendőiket lobogtatva és titkos jelbeszédet folytatva.

Mindenik kiválasztott magának egyet a női csoportból s ezekkel annyira vitték a jelbeszédet, hogy egész szerelmi vallomásokat mondtak egymásnak.

Némelyik oly komolyan vette ezt a merő unalomból támadt ábrándozást, hogy a jelbeszédés vallomással sem elégedett meg, hanem levelet is írt a választottjának.

Az ábrándos lelkű német és cseh kisasszonyok válaszukban a legkomolyabb szerelmi ömlengéssel vigasztalták őket s postásuk a foglyok mosónője volt.

— Folyt. köv. —

Ritka alkalom! Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 11.

Az aratási és cséplési idény beállta alkalmából a nagyérdemű gazdálkodó közönség szives figyelmébe ajánlja kitűnő minőségű olesó készítményeit.

Özv. Geréby Fülöp
ecetzszesz-gyára.

Első Debreczeni Kézizálog Kölesön
Intézet Részvénytársaság
Debrecen, Arany János-utca 9.
Pénzkölcsön 8%-ra
Értékpapírokra és sors-
jegyekre előleget ad.
Mindennemű ékszerekre, in-
góságokra, ipari és áru-
cikkekre
Egyszoldabb feltételek mellett nyújt
kölcsönt.

Debreczeni Első Takarékpénztár
olcsó törlesztéses kölcsönöket
ajánl

árfolyam levonás nélkül,
készpénzben,
melyek fennálló egyéb tartozások bélyeg- és
illetékmentes kicserélésére is kiválóan
alkalmasak.

Felvilágosítást díjmentesen ad a takarékpénz-
tár jelzálogosztálya.

— Közvetítők szükségtelenek. —

Üveg, porcellán áruk,
konyhaberendezések, fal-
diszek, vázak, kinaezüstök,
gyári áron kiárussítanak.
Ifj. Pájer József utóda
Debrecen, Városi bérház.

Alapított 1828
FÜVESSY LAJOS
előbb FÜVESSY BERTALAN
érczöntöde és kutfuró vállalata,
Debrecen, Sincsfy-utca 15.
Ajánlja saját készítményű kut
szivattyuit 2 évi jótállással.
Jó vizű kutak furását helyben
és vidéken gyorsan és a legjutá-
nyosabban, jótállással eszközöl.

Szépítsd arczodat
ha nem akarsz pénzt hiába kidobni,
a világhírű HAJÓS-féle
IBOLYA-CRÉME.
A bőr által rögtön felszívódik. Remek ha-
tású, többször kitüntetett s a hölgyközönség
által legjobbnak elismert készítmény. Eltűn-
tet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibir-
cset, bőrvörösséget és mindennemű arczisz-
tátalanságot.
Egy tégely ára 1 korona.
Ibolya-crème szappan 70 fillér.
Ibolya-hőlgypor fehér, rózsaszín és krém
szinben 1 doboz 1 K. 20 fillér.
Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.
Bevásárlásnál esakis HAJÓS-féle készit-
ményeket tessék elfogadni.
— Kapkato a készítő feltalálónál: —
HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszerész és gyógyszerészeti
laboratóriumában.
Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban.
Budapesten: Török József gyógyszerertárban.
Debreczen: Tóth Béla gyógyszerész urnál.

Szülésznők figyelmébe!
A „születesek jegyzőkönyve“ legújabb
minta után kapható:
Pongrácz Géza
papirgyári raktárában Debreczen.

Kiadó üzlethelyiség.
Piac-utca 28. szám alatt a
Blatner Gyula üveg és porcellán üz-
lethelyisége kiadó. Értekezhetni Nád-
udvari Lajos vászon- és kézműáru
üzletében, ezen kiadó üzlethelyiség
mellett.

Csődkiárussítás.
ROZENTHÁL SÁNDOR
fűszerkereskedő közados csőd-
tömegéhez leltározott fűszer-
árak Csapó-utca 16. szám
alatt, bent az udvarban ki-
árussítanak. Reggel 9—12
óraig, d. u. 3—5 óráig.

Fagyapot
szőlő és gyümölcs csomago-
láshoz legolesobbán kapható
Neumann és Weisz
festékkereskedőknél,
Hatvan-utca 5. sz. — Telefon 205.

MIHALOVITS J. gyógyszerertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma
a „Kigyó“-hoz, Debreczenben, Főtér 31-ik szám.

Ajánlja a következő közkedveltségnek örvendő készítményeit.

Harmat-crème
arczszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem
zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget,
finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s
fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, máj-
folt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítatlanságnál.
1 tégely Harmat-crème ára 1 korona.
A kréméhez használandó poudert, a
Harmat-arczpor,
mely az arcznak üde, ifju szin kölcsönöz, három féle szin-
ben kapható u. m.: fehér, rózsaszín s krém szinben. Kifűző illata,
teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden
más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.
Próbadoboz ára 50 fillér. Nagyobb doboz
1 és 2 korona.

A Mollitergin
a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőr ápoló folyadék, mely
a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot köl-
csönöz. Fehéríti az arcz- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. —
Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rö-
gtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a leg-
rövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket,
eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.
Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Mihalovits J. gyógyszerertára a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.
Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvő-
gek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes.
Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a
fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést.
1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.
Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.
Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a ke-
nőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan
kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen
hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.
A Mihalovits-féle **Iztelen Csukamájolaj**
teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz
s e végből a gyermekek azt szivesen szedik.
A Mihalovits-féle
China-bor.
China-vas-bor.
Condurangó-bor.
Pepsin-bor.
1 üveg ára
1 korona 60 fill.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 1 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„Hűség“ levele van.

„Árva özvegy“ 1000 koronával ismeretség hiányában középkori férjet keres, ref. pap, tanító. „Árva özvegy“ címre választ postán kérek.

Ajánlat.

A csodálkozás valósággal lázba ejti az embereket ha látják, hogy Wallerstein cég milyen olcsón, valósággal kidobja nyári árúit, mint batistokat, kartonokat, ruhaszöveteket stb. az utcára.

Doros Testvérek női-divat áruházában divatos Ruhakelmék. Selymek. Selymek. Divatos jó Batistok. Vászna. Szőnyegek. Jó, olcsó Fűgönyök. Agyterítők. Piperecsikkak.

Oroszházi arató kenyeret szállít 18 fillérért kilónként az Oroszházi házi kenyérsütőde, Simonffy utca 2.

Török Bálint-utca 24. számú ház, augusztus 1-től, hozzátartozóival kiadó. Értekezhetni Timár-utca 52. sz.

Leányokat javítóra olcsón előkészít tanítónő. K. Julia postrestante.

Kiadó lakás, utcai tiszta lakás, a tüzoltó lak-tanya mellett, Csapó-utca 45.

Czimfestő munkákat izléses kivitelben, jutányos áron készít Zelinger Ede Debreczenben, Darabos-utca 16. sz.

Kereslet.

Jó házból való fiú fűszerüzletbe tanulónak felvétetik. Czim a kiadóban.

Csino alaku varróleányok felvétetnek Rózsa Lajosnál.

Egy ügyes, szakavatott nőtelen napszabó, ki mindennemű igazításokban kellő jártassággal bír keresetlik. Jelentkezések d. e. 7-8-ig Neumann M. cs. és kir. udvari szállító Piacz-utca 49.

Kelengye vasalóné azonnal felvétetik Rakovits Zsigmondné mosodájában Széchenyi-utca 51.

Gyermektelen férjes nő takarításért lakást kap. Batthyányi-utca 6.

Házmesteri állást keresek kis családdal, állásom irodaszolga. Czim a kiadóhivatalban.

Eladás.

Eladó ház. A Baross-utca 24. sz. házastelek jutányos árért eladó. Felvilágosítást ad a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárja.

Mészárosok részére több jégészterény eladó. Értekezhetni: Bethlen-utca 29. sz.

Atköltségkötés következtében több berendezési tárgy eladatik Batthyányi-utca 2. sz. I. emelet, délelőtt 11-től 1-ig.

7 hectoliter tavalyi kerti bor előnyös árban eladó József kir. herceg-utca 9.

Az ondódon két nyilas tanyaföld, az új földön 1 nyilas föld eladó. Értekezhetni Timár-utca 44. szám.

Ma jelent meg! Először!

Az anzikszkártya ipar

az élethű Bronzezüst kártyák forgalomba hozásával forduló pontra jutott

18 új felvétel Debreczenről,

ilyen pompás kivitelben, mely bizonyára legszebb meglepetésül szolgál távol időző kedveseink, barátaink és városunk iránt érdeklődőknek, kiadja:

MIHÁLY SÁMUEL papirnagykereskedő, Debreczen Fötér 30. Dréher sörccsarnokkal szemben.

Elsőrendű kézi munka dohányzsinag	100 kiló vételnél	K. 116—
" " " " "	kevesebb " "	119—
Lisztharmat ellen, KÉNPOR	100 kiló " "	21.50
" " " " "	kevesebb " "	23.—
Nagybocskói legjobb kékkövet 99% réz tartalom		
250 klg. hordó vételnél kor. 58.—	kevesebb " "	64.—
Valódi „Dupuy“-féle magcsáva eredeti csomagokban	50 és 26 fillér.	
Arad vidéki Kövidinka, kellemes üdítő asztali bor literje	70 fillér.	

Tekintettel az ajánlottak legelsőrendű minőségére s az előnyös árakra kérjük a m. t. közönség szives pártfogását.

GERÉBY FÜLÖP UTÓDAI.

„CIRCUS HENRY“ 4 elsőrendű hölgytagja elismerő levele is bizonyítja, hogy a

Matild crém, Matild arczenőcs. a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arciszórt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimítására 1 tégli 4 korona.

Matild arczséppítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz konstruálva.

Matild poudert, ásványi anyagoktól ment, ártalmatlan, 3 színben, dobozza 1 és 2 kor. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

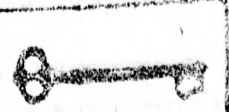
Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratoire cosmetique „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapest, Nefelejts-utca 23. szám.)

Budapesten: Törökneél. Debreczenben: Toth Béla gyógyszerésztárában.

Schicht szappan

„Szarvas„ vagy „Kulcs“

jegygyel.

legjobb és legkiadósabb s ezért a

legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!